

แถลงการณ์

ห้ามเผยแพร่ก่อนเวลา 23.01 GMT วันพุธที่ 22 พฤษภาคม 2556

รายงานประจำปี 2556: โลกอันตรายมากขึ้นสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเปิดเผยในงานแถลงรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ประจำปี 2556 ว่า โลกใบนี้กำลังเป็นพื้นที่ที่อันตรายมากขึ้นสำหรับผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น อันเนื่องมาจากการเพิกเฉยต่อปัญหาสิทธิมนุษยชนของประชาคมโลก

นอกจากนั้นยังเปิดเผยว่า ที่ผ่านมามีการละเมิดสิทธิของประชาชนหลายล้านคน ที่หลบหนีภัยจากความขัดแย้งและการถูกคุกคาม หรืออพยพไปหางานทำเพื่อชีวิตที่ดีกว่าสำหรับตนเองและครอบครัว พวกเขากล่าวหาว่ารัฐบาลทั่วโลกสนใจแต่จะปกป้องพรมแดนของประเทศมากกว่าที่จะใส่ใจสิทธิของพลเมืองของตน รวมทั้งสิทธิของผู้ที่แสวงหาที่พักพิง หรือการแสวงหาโอกาสอื่น ๆ ในพรมแดนประเทศของตน

นาย ซาลิล เช็ตตี (Salil Shetty) เลขาธิการแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล กล่าวถึงความล้มเหลวในการแก้ไขความขัดแย้ง ส่งผลให้เกิดพลเมืองชั้นสองในโลก ที่เราไม่ได้ให้ความคุ้มครองสิทธิของคน ที่หลบหนีภัยความขัดแย้งเลย รัฐบาลหลายประเทศกำลังละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยอ้างว่าปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมการเข้าเมือง ทั้ง ๆ ที่เป็นมาตรการควบคุมด้านพรมแดนที่ไม่ชอบธรรม

“มาตรการเหล่านี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อผู้ที่หลบหนีภัยจากความขัดแย้ง แต่ยังเป็นเหตุให้ผู้ลี้ภัยหลายล้านคนตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกละเมิดสิทธิ ไม่ว่าจะเป็นการถูกเกณฑ์ไปใช้แรงงานหรือการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และสืบเนื่องจากนโยบายต่อต้านการอพยพเข้าเมือง เป็นเหตุให้บุคคลเหล่านี้ตกเป็นเหยื่อโดยที่ผู้กระทำไม่ต้องการโทษ นอกจากนี้ยังมีการใช้วาทศิลป์เพื่อจูงใจประชาชนให้สนับสนุนการละเมิดสิทธิของผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่น โดยอ้างว่าบุคคลเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาในประเทศ” นายซาลิลกล่าว

ในปี 2555 ประชาคมโลกได้เห็นสถานการณ์ฉุกเฉินด้าน สิทธิมนุษยชนมากมาย ซึ่งผลักดันให้ประชาชนจำนวนมากหลบหนีไปยังที่ปลอดภัยในประเทศของตนเองหรือข้ามพรมแดน ตั้งแต่ประเทศเกาหลีเหนือถึงมาลี ชูदानและสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ประชาชนต้องอพยพหลบหนีจากบ้านเกิดของตนเพื่อแสวงหาที่พักพิงอันปลอดภัย

สำหรับชาวซีเรียนับว่าเป็นการปล่อยเวลาให้สูญเปล่าไปอีกหนึ่งปี เพราะแทบไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ยกเว้นจำนวนของผู้เสียชีวิตที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และจำนวนของประชาชนนับล้านคนที่ต้องอพยพพลัดถิ่นเพราะความขัดแย้ง ทว่าทั้งโลกกำลังเฝ้ามองดูอย่างเฉย ๆ ในขณะที่กองทัพซีเรียปฏิบัติการโจมตีพลเรือนอย่างไม่เลือกหน้าและอย่างเฉพาเจาะจงต่อไป มีทั้งการบังคับบุคคลให้สูญหาย การควบคุมตัวโดยพลการ การทรมาน และการสังหารนอกกระบวนการกฎหมายต่อผู้ที่ถูกมองว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามกับรัฐ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มติดอาวุธเองก็จับคนเป็นตัวประกัน และทำการสังหารอย่างรวบรัดและมีการทรมานบุคคลแม้จะมีระดับความรุนแรงน้อยกว่าก็ตาม

ข้ออ้างที่ว่า สิทธิมนุษยชนเป็น “ปัญหาในประเทศ” ได้ถูกใช้เพื่อสกัดกั้นปฏิบัติการระดับสากลในแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิ อย่างเช่นในกรณีของซีเรีย คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UN Security Council) ซึ่ง

มีหน้าที่ดูแลความมั่นคงและเป็นผู้นำในประเด็นปัญหาาระดับโลก ยังคงล้มเหลวที่จะทำให้เกิดมาตรการทางการเมืองอย่างเป็นทางการเป็นเอกภาพและไปในทิศทางเดียวกัน

“เราไม่สามารถอ้างการเคารพอธิปไตยของประเทศเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการเพิกเฉย คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติต้องยืนหยัดอย่างชัดเจนเพื่อต่อต้านการละเมิดสิทธิที่ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต และทำให้ประชาชนต้องหลบหนีจากบ้านเกิดของตน และยังหมายถึงการปฏิเสธความเชื่อในเชิงศีลธรรมแบบเดิม ๆ ที่ว่า การสังหารหมู่ การทรมาน และการปล่อยให้ขาดอาหารเป็นเรื่องภายในประเทศไม่เกี่ยวกับคนอื่น” นายซาลิลกล่าว

คนที่พยายามหนีภัยจากความขัดแย้งและการคุกคาม มักต้องเผชิญอุปสรรคสำคัญในการหนีข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ กลายเป็นว่าการลี้ภัยข้ามพรมแดนเป็นสิ่งที่ทำได้ยากกว่าการขนย้ายปืนและอาวุธสงครามข้ามพรมแดน เพื่อนำไปใช้ก่อความรุนแรงอันเป็นเหตุให้ผู้คนต้องหลบหนีจากบ้านเกิด อย่างไรก็ตาม การที่องค์การสหประชาชาติให้ความเห็นชอบต่อสนธิสัญญาควบคุมการค้าอาวุธ (Arms Trade Treaty - ATT) เมื่อเดือนมีนาคม 2556 ทำให้เกิดความหวังว่าจะสามารถยุติการส่งมอบอาวุธสงครามที่อาจถูกใช้เพื่อกระทำการอันทารุณดังกล่าว

“เราจะต้องไม่ปล่อยให้ปัญหาผู้ลี้ภัยและผู้พลัดถิ่นกลายเป็นเรื่อง “ถูกเพิกเฉย” เราทุกคนมีความรับผิดชอบในการให้ความคุ้มครองบุคคลเหล่านี้ โลกสมัยใหม่กับการสื่อสารที่ไร้พรมแดนทำให้การปกปิดข้อมูลการละเมิดสิทธิในประเทศ ทำได้ยากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นโอกาสที่ไม่เคยมีมาก่อนที่ทุกคนจะสามารถยื่นหยัดเรียกร้องสิทธิของคนที่ถูกบังคับให้ต้องอพยพหลบหนีจากบ้านเกิดได้” นายซาลิลกล่าว

ในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติ ผู้ลี้ภัยที่หลบหนีไปยังประเทศอื่นเพื่อแสวงหาที่พักพิงมักถูกปฏิบัติในลักษณะเดียวกับคนที่อพยพจากประเทศตนเอง เพื่อไปแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าสำหรับตนเองและครอบครัว พวกเขาจำนวนมากถูกผลักให้อยู่ชายขอบของสังคม ไม่ได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายและนโยบายที่ไม่เป็นผล ตกเป็นเหยื่อของการใช้วาทศิลป์เพื่อปลุกเร้าความรู้สึกชาตินิยมและประชานิยม เป็นการกระพือความเกลียดชังด้านเชื้อชาติ และทำให้พวกเขาเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

สหภาพยุโรป (European Union) นำมาตรการควบคุมพรมแดนมาใช้ เป็นเหตุให้ผู้ลี้ภัยและผู้อพยพเข้าเมืองเกิดความเสี่ยงภัย ทั้งยังไม่ช่วยคุ้มครองความปลอดภัยให้กับคนที่หลบหนีจากภัยความขัดแย้งและการคุกคามได้ ผู้ลี้ภัยและผู้อพยพเข้าเมืองทั่วโลกถูกคุมขังในสถานที่ต่าง ๆ เป็นประจำ และในกรณีที่เลวร้าย บางคนอาจถูกขังไว้ในกรงหรือถูกขังไว้ในตู้คอนเทนเนอร์

สิทธิของผู้พลัดถิ่นกว่า 214 ล้านคนในโลกไม่ได้รับการคุ้มครองทั้งในประเทศของตนเองและประเทศที่ตนไปอาศัยอยู่ ผู้พลัดถิ่นหลายล้านคนทำงานในสภาพที่ถูกเกณฑ์แรงงาน หรือเหมือนแรงงานทาส เนื่องจากรัฐบาลปฏิบัติกับพวกเขาเหมือนเป็นอาชญากร และเนื่องจากบรรษัทการค้าสนใจผลกำไรมากกว่าสิทธิของคนงาน เป็นเหตุให้คนงานข้ามชาติที่ไม่มีเอกสารเสี่ยงที่จะถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนมากขึ้น

“ผู้ที่อาศัยอยู่นอกประเทศตนเอง โดยไม่มีทรัพย์สินหรือสถานภาพใด ๆ เป็นประชากรที่ถูกเอาเปรียบมากที่สุดในโลก พวกเขามักต้องดำรงชีวิตอย่างยากลำบากเพราะต้องอยู่อย่างหลบ ๆ ซ่อน ๆ อนาคตที่เป็นธรรมมากขึ้นเกิดขึ้นได้ ถ้ารัฐบาลเคารพสิทธิมนุษยชนของคนทุกคน โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติของพวกเขา โลกไม่อาจปล่อยให้เกิดขึ้นที่ห้ามคนอื่นเข้าได้หากต้องการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนระดับโลกอย่างแท้จริง เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติเสมอเหมือนกันสำหรับมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าเขาจะอยู่ที่ใดก็ตาม” นายซาลิลกล่าว

หมายเหตุสำหรับบรรณาธิการข่าว

พัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ที่สำคัญในรายงานประจำปีแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล 2556 มีดังนี้

- แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเสนอข้อมูลการจำกัดสิทธิในการพูดอย่างเสรีในอย่างน้อย 101 ประเทศ และการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายในอย่างน้อย 112 ประเทศ
- ครึ่งหนึ่งของประชากรโลกยังคงตกเป็นพลเมืองชั้นสองเนื่องจากไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ ในขณะที่ประเทศต่าง ๆ ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิเนื่องจากเหตุทางเพศสภาพได้ ทั้งกองทัพของรัฐบาลและกลุ่มติดอาวุธยังคงข่มขืนกระทำชำเราในมาลี ชาด ชูदान และสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงยังคงเสียชีวิตจากการลงโทษในลักษณะเดียวกับการประหารชีวิต ภายใต้คำสั่งของกลุ่มกบฏลิบันโนอัฟกานิสถานและปากีสถาน ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงที่ตั้งครรภ์เนื่องจากถูกข่มขืน หรือ ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงที่ตั้งครรภ์และเกิดภาวะแทรกซ้อนที่เสี่ยงต่อสุขภาพหรือชีวิต ยังไม่ได้รับอนุญาตให้สามารถทำแท้งได้อย่างปลอดภัยและถูกกฎหมายในประเทศต่าง ๆ อย่างเช่น ซิลี เอลซัลวาดอร์ นิการากัว และสาธารณรัฐโดมินิกัน
- ตลอดทั่วทวีปแอฟริกา ความขัดแย้ง ความยากจนและการละเมิดสิทธิที่เป็นผลมาจากกองทัพและกลุ่มติดอาวุธ เผยให้เห็นความอ่อนแอของกลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ แม้ว่ากำลังมีการเตรียมเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 50 ปีของสหภาพแอฟริกา (African Union) โดยจะมีการประชุมสุดยอดที่ประเทศเอธิโอเปียในสัปดาห์นี้ (19-27 พฤษภาคม 2556)
- ในทวีปอเมริกา การฟ้องคดีในประเทศอาร์เจนตินา บราซิล กัวเตมาลา และอุรุกวัย เป็นก้าวอย่างสำคัญที่นำไปสู่ความยุติธรรมและไปพ้นจากการละเมิดสิทธิ แต่ระบบสิทธิมนุษยชนแห่งทวีปอเมริกาก็กำลังตกเป็นเป้าการวิพากษ์วิจารณ์ของรัฐบาลหลายแห่ง
- เสรีภาพในการแสดงออกได้ถูกโจมตีอย่างมากตลอดทั่วภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มีทั้งกรณีที่ถูกคดีที่ปราบปรามอย่างเช่น กัมพูชา อินเดีย ศรีลังกา และมัลดีฟส์ ในขณะที่การขัดแย้งกันด้วยอาวุธส่งผลกระทบต่อประชาชนหลายหมื่นคนในอัฟกานิสถาน พม่า ปากีสถาน และไทย แม้ว่าทางการพม่าจะปล่อยตัวนักโทษการเมืองหลายร้อยคน แต่ก็ยังมีอีกหลายร้อยคนที่ถูกจับกุมตัวอยู่
- ในทวีปยุโรปและเอเชียกลาง การเรียกร้องความรับผิดชอบต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในยุโรปอันเนื่องมาจากโครงการจับตัวผู้ต้องสงสัยส่งผ่านยุโรปไปสหรัฐอเมริกา (renditions) ยังไม่ได้รับการแก้ไข ในคาบสมุทรบอลข่าน ความเป็นไปได้ที่น้อยลงที่เหยื่อของอาชญากรรมสงครามในช่วงทศวรรษ 1990 จะได้รับความยุติธรรม ในขณะที่การเลือกตั้งทั่วไปในจอร์เจียเป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของการฟ้องถ่ายอำนาจตามระบอบประชาธิปไตยในอดีตประเทศสหภาพโซเวียต เนื่องจากประเทศกลุ่มดังกล่าวมักมีระบอบปกครองเผด็จการรวบอำนาจ
- ในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ในประเทศที่มีการขับไล่ผู้นำเผด็จการออกไปแล้ว จะมีเสรีภาพของสื่อเพิ่มมากขึ้นและภาคประชาสังคมก็มีบทบาทมากขึ้น แต่ก็มี ความถดถอยเช่นกัน เนื่องจากยังมีการอ้างเหตุผลด้านศาสนาหรือศีลธรรมเพื่อจำกัดเสรีภาพในการแสดงออก ตลอดทั่วภูมิภาค นักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชนและการเมืองยังคงต้องเผชิญการปราบปรามต่อไป รวมทั้งถูกคุมขังและถูกทรมาน ในเดือนพฤศจิกายนได้เกิดเหตุความขัดแย้งรอบใหม่ในเขตฉนวนกาซา/พรมแดนอิสราเอล
- ในระดับโลก การใช้โทษประหารชีวิตมีแนวโน้มลดลงต่อไป แม้จะมีส่วนที่ถดถอยอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม การประหารชีวิตเป็นครั้งแรกในรอบ 30 ปีของประเทศแกมเบีย และการประหารชีวิตผู้หญิงเป็นครั้งแรกในรอบ 15 ปีของญี่ปุ่น